
Документ за разглеждане в заседание

A9-0413/2023

6.12.2023

ДОКЛАД

относно изпълнението на програмата „Еразъм+“ за периода 2021 – 2027 г.
(2023/2002(INI))

Комисия по култура и образование

Докладчик: Милан Звер

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ – ОБОБЩЕНИЕ НА ФАКТИТЕ И КОНСТАТАЦИИТЕ	3
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	12
ПРИЛОЖЕНИЕ: СУБЕКТИ ИЛИ ЛИЦА, ПРЕДОСТАВИЛИ ИНФОРМАЦИЯ НА ДОКЛАДЧИКА ПО СТАНОВИЩЕ	27
ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ	28
ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ	29

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ – ОБОБЩЕНИЕ НА ФАКТИТЕ И КОНСТАТАЦИИТЕ

1. Увод

Целите на настоящия доклад са да се направи оценка на изпълнението на програмата „Еразъм+“ за периода 2012 – 2027 г., а също да се набележат добри практики и да се разгледат всички предизвикателства в програмата;

В рамките на тази междинна оценка ще бъдат оценени цялостната ефективност и изпълнение на програмата, включително новите инициативи и осъществяването на мерките за приобщаване и опростяване;

Докладчикът събра информация и изготви настоящия доклад след интензивни консултации с широк кръг от заинтересовани страни. Констатациите се основават главно на следните писмени източници:

- резултатите от проучване сред националните агенции по „Еразъм+“ от държавите, които могат да участват в програмата „Еразъм+“ за периода 2021 – 2027 г.
- резултатите от проучване сред по-широк кръг от заинтересовани страни, които участват в програмата „Еразъм+“ за периода 2021 – 2027 г.;

Докладчикът е използвал също проучванията за оценка на ранното изпълнение на програмата, възложени от Тематичния отдел по структурни политики и политика на сближаване и Службата на ЕП за парламентарни изследвания;

В допълнение към горепосочените проучвания, през юни и юли 2023 г. бяха организирани срещи на докладчиците в сянка с националните агенции и заинтересованите страни от паневропейски организации, за да се обсъди изпълнението на програмата;

Докладчикът поддържаше редовни двустранни контакти с голям брой заинтересовани страни от всички сектори на програмата с цел събиране на информация. Той се срещна също с представители на Генерална дирекция „Образование и култура“ на Комисията и на Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (ЕАСЕА).

На последно място, докладчикът разгледа ключови документи на Комисията, включително годишните работни програми за изпълнението на „Еразъм+“.

Въпреки всички усилия за събиране на необходимата информация, положени с подкрепата на администрацията на ЕП, докладчикът ясно съзнава, че не би могъл да извърши пълноценна количествена и качествена оценка на „Еразъм+“ след по-малко от три години изпълнение на програмата. За да се получи пълна картина, трябва да се обработи допълнителна информация, събрана през оставащия програмен период. Това ще бъде абсолютно необходимо за оценяване на окончателното въздействие на програмата „Еразъм+“ за периода 2021 – 2027 г.;

Съответно целта на настоящия доклад е да направи преглед на изпълнението на

програмата през първите две и половина години от нейното съществуване. В него са показани възможностите и основните предизвикателства и се дават предложения за подобрене за оставащите четири години и половина от жизнения цикъл на програмата. Заключениета и препоръките следва да бъдат включени в междинния доклад за оценка на Европейската комисия, който трябва да бъде представен до края на 2024 г. В доклада намират място също така някои идеи за разработването на бъдещия програмен период;

2. Произход и структура на програмата

Първоначалната програма „Еразъм“ е международна програма за обмен на студенти, която стартира през 1987 г. в подкрепа на образованието и обучението. Тя премина през няколко фази, като всеки етап се основаваше на успехите и поуките от предишните. През програмния период 2014 – 2020 г. „Еразъм“ стана централен компонент на новата програма „Еразъм+“;

Програмата „Еразъм+“ обхваща различни сектори в областта на образованието, обучението, младежта и спорта и насърчава международното сътрудничество и мобилност чрез различни ключови действия и механизми за финансиране. Тя подкрепя също инициативи като инициативата за мрежи от европейски университети, центровете за високи постижения в областта на професионалното образование, DiscoverEU и инициативата за европейска студентска карта;

Програмата „Еразъм+“ предлага на младите хора – главно студенти, ученици и стажанти – различни възможности за следване, обучение и работа в чужбина; има възможности и за възрастните учащи се и преподавателския персонал;

Въпреки че програмата „Еразъм+“ за периода 2021 – 2027 г. запази същата структура като предшестващата я програма, тя засили приоритетите си в четири области: i) приобщаване и многообразие; ii) цифрова трансформация; iii) околна среда и борба с изменението на климата; и iv) участие в демократичния живот, общи ценности и гражданска ангажираност;

Като цяло структурата на програмата е разработена така, че да насърчава сътрудничеството, мобилността, иновациите и всеобхватните политически реформи. Програмата играе важна роля за укрепване на европейското сътрудничество и насърчаване на международното разбирателство чрез образователен обмен и межкултурно обучение. Ето защо тя е една от водещите програми на ЕС и се радва на висока степен на признание и популярност сред гражданите в Европа и извън нея.

3. Основни изводи и препоръки

3.1. Встъпителни бележки

Програмата „Еразъм+“ за периода 2021 – 2027 г. има за цел да обхване 12 милиона участници. Тя има съществено значение като основен инструмент за създаване на европейско пространство за образование и за подпомагане на прилагането на европейската стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и не само. Основните ѝ секторни програми подпомагат сътрудничеството в областта на политиката за младежта в рамките на Стратегията на Съюза за младежта за периода

2019 – 2027 г. и развиват европейското измерение в спорта;

Настоящата програма стартира трудно – със забавяне на одобряването на многогодишната финансова рамка и съответно на Регламента за програмата „Еразъм+“. Това беше последвано от избухването на пандемията от COVID-19 и цялостната трудна икономическа ситуация, утежнена от руската военна агресия срещу Украйна, която предизвика също високи нива на инфлация в цяла Европа. Всичко това доведе до безпрецедентни предизвикателства за дейностите, попадащи в обхвата на „Еразъм+“. Общото впечатление на образователните институции, участващи в изпълнението на програмата „Еразъм+“, беше липса на гъвкавост по време на кризата с COVID-19, по-специално от страна на ЕАСЕА. Въпреки че мерките на Европейската комисия и ЕАСЕА за адаптиране към кризата в Украйна се оценяват високо, много образователни институции изразиха ясното становище, че е можело да се направи повече и че националните източници на финансиране са били по-лесно достъпни от финансирането, получено по програмата „Еразъм +“.

3.2. Размер и обхват на програмата

Интересът към програмата е много голям и понастоящем е на същото равнище като преди пандемията от COVID-19. С изключение на образованието за възрастни, търсенето на дейности за мобилност и сътрудничество е много по-голямо от наличните възможности;

По време на пандемията от COVID-19 беше трудно да се изпълняват действия за мобилност; затова през първата година (2021 г.) бяха направени необходимите корекции, като финансирането за мобилност (КД1) беше намалено, а финансирането за партньорства за сътрудничество и иновации (КД2) – увеличено. Важното е, че програмата „Еразъм+“ не беше спряна или прекратена по време на пандемията;

Дейности за физическа мобилност продължаваха да се осъществяват в значителна степен дори по време на пандемията. Комисията и националните агенции позволиха по-голяма гъвкавост; учащите и преподавателите също бяха склонни да променят първоначалните си планове, но въпреки отсрочките продължиха да пътуват. Това беше придружено от разширяване на виртуалното и смесеното обучение (електронно обучение/дистанционно обучение) и от изграждане на инфраструктура за цифровизирани възможности за обучение – нещо, което можеше да отнеме много повече време, ако не беше пандемията;

Мобилността на възрастните учащи се, като нова възможност, все още не е достатъчно добре популяризирана и използването ѝ е сравнително слабо. Същевременно броят на възрастните учащи се е увеличил от 2022 на 2023 г., а през 2024 г. се очаква търсенето да отговаря на възможностите;

Дейностите за младежко участие изглежда привличат голям интерес. Въпреки това пречките пред участието продължават да бъдат значителни, като се има предвид комбинацията от сложни административни процедури и сложни процедури на кандидатстване за малки кандидатстващи организации, както и невъзможността неформални младежки групи да кандидатстват;

Същевременно резултатите от консултациите за настоящия доклад показват, че програмата „Еразъм+“ действително е станала много популярна и несъмнено е една от най-успешните европейски инициативи.

3.3. Признаване и прехвърляне на кредити

Според проучване на студентската мрежа „Еразъм“ почти една трета от респондентите съобщават, че не са получили пълно признаване на кредитите, което далеч не отговаря на целите, заложили в Хартата за висше образование „Еразъм“. Поради това докладчикът призовава Комисията да работи за по-добро признаване на кредитите, натрупани през периодите на мобилност, което ще улесни студентите при прехвърлянето на кредити между образователните институции и ще гарантира академичната стойност на техния опит. Освен това следва да се проучат осъществимостта и необходимостта от „съвместна европейска академична степен“.

3.4. Основни характеристики и структура

Настоящата програма се основава на същия подход като предишната, като групира дейностите по ключови действия (КД 1 – „Образователна мобилност за граждани“, КД 2 – „Сътрудничество между организациите и институциите“, КД 3 – „Подкрепа за разработване на политики и за сътрудничество“) плюс действия по инициативата „Жан Моне“. Подходът с ключови действия вече се прилага и за спорта, за разлика от предишната програма. Трите ключови действия по програмата „Еразъм+“ са добре установени и приети от различните общности в областта на образованието, обучението, младежта и спорта.

3.5. Приоритети и въздействие на програмата

Мобилността за граждани продължава да бъде централен компонент на „Еразъм+“. Докато действията за мобилност се радват на голяма популярност и получават положителни отзиви в повечето аспекти, има какво да се желае по отношение на яснотата на правилата за финансиране и подобряването на управлението на програмите, особено чрез цифрови инструменти. За да се гарантира, че всички участници получават безвъзмездните средства преди началото на тяхната мобилност, промените в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства следва да бъдат приоритет във втората фаза на програмата. Понастоящем стипендиите по програмата „Еразъм“ не покриват изцяло допълнителните разходи за обучение в чужбина. Финансирането на образованието в рамките на многогодишната финансова рамка следва да се увеличи, за да може да се постигне поставената цел за широк достъп до висококачествена мобилност и да се отговори на увеличението на действителните разходи за мобилност. Освен това DiscoverEU се утвърди като лесно достъпна дейност, която се търси много от младите хора;

Що се отнася до това да се достигне до широката общественост в Европа, мобилността с учебна цел е най-ефективната дейност от гледна точка на броя на участниците. Същото важи и за икономическата ефективност. Дребномащабните партньорства също привличат голям брой участници. Това се вижда ясно, ако се разгледат докладите за проектите и се изслуша обратната информация от организаторите на проектите;

На пръв поглед разработването на програма с няколко ключови действия изглежда просто и лесно за разбиране. Всички действия обаче се състоят от поддействия, като всяко едно от тях се характеризира с голямо разнообразие. Това прави програмата относително сложна и трудна за разбиране от целевите групи. Това затруднява също управлението на програмата;

Приобщаване и многообразие:

Програмата „Еразъм+“ поставя силен акцент върху насърчаването на приобщаването, многообразието и равните възможности за всички участници, за да се преодолеят всички пречки, свързани с техния произход, социално-икономически статус, способности или други характеристики. Поощряват се проекти и дейности, които премахват пречките пред участието и насърчават социално сближаване;

Най-голямата пречка за постигане на приобщаване е недостатъчният размер на предоставените безвъзмездни средства. Необходимо е да се доразвият стратегиите, за да се гарантира, че по-слабо представените групи, включително лицата с увреждания и лицата от маргинализирани общности, имат ефективен достъп до възможности по програмата „Еразъм+“;

Европейският парламент счита, че приобщаването е от основно значение; той поставя специален акцент върху подкрепата за групи в неравностойно положение, за да улесни участието им. Парламентът изисква конкретна информация относно социално-икономическия произход на участниците и финансовото въздействие на уврежданията. Понастоящем такива данни не са налични поради липсата на добре функциониращи ИТ инструменти, в допълнение към факта, че все още е твърде рано проектите да бъдат завършени;

Екологичен и цифров преход:

Програмата „Еразъм+“ поставя силен и легитимен акцент върху физическата мобилност, която трябва да бъде балансирана със смекчаването на изменението на климата. Ясно е, че са предприети стъпки за увеличаване на броя на екологосъобразните пътувания и че се предлагат по-високи цени за по-екологични начини на пътуване;

Докладчикът приветства усилията за постигане на цифрова трансформация, по-специално чрез увеличаване на усилията за насърчаване на „Еразъм без документи на хартиен носител“ и „европейската студентска карта“. Особено важно е управлението на програмата и участието на граждани да се свържат с инициативата за електронна идентификация. Същевременно изпълнението не протича при първоначално планираната скорост. Докладчикът изисква от Комисията да усъвършенства цифровите процеси, процедури и инструменти и да подобри оперативната съвместимост между различните налични инструменти;

Насърчаване на участието на младите хора и демократичните ценности:

Програмата „Еразъм+“ има за цел да даде възможност на младите хора да се ангажират активно в своите общности, да участват в процесите на вземане на решения и да допринасят за изграждането на силно чувство за демократични ценности и активно гражданство. Поощряват се проекти за насърчаване на критичното мислене, медийната грамотност и участието на младите хора в демократичните процеси;

Изследванията показват, че участието в „Еразъм+“ повишава по-доброто разбиране и подкрепа за европейските ценности. Според проучване на ESN повечето студенти се идентифицират в по-голяма степен като граждани на света и на ЕС след опита си по програмата „Еразъм+“, без да губят връзка със своята страна или регион. Гражданската ангажираност и участието в демократичния живот е един от новите приоритети на програмата, като КД 2 ще отдели по-голямо внимание на „общите ценности, гражданската ангажираност и участие“, но напредъкът още не е виден. Като цяло действията по „Еразъм+“ в областта на гражданското образование имат изключително слабо системно въздействие. Превръщането на гражданската ангажираност в приоритет на мобилността с учебна цел във висшето образование би допринесло за постигане на целите в Европейската стратегия за университетите. Това ще бъде също неразделна част от хоризонталните приоритети за приобщаване и участие в демократичния живот на програмата. Програмата „Еразъм+“ следва да насърчава също европейските избори през 2024 г. и да мотивира участието.

3.6 Бюджет

Общият бюджет на програмата за периода 2021 – 2027 г. се оценява на 26,51 млрд. евро, от които 24,57 млрд. евро по текущи цени и допълнителни средства в размер на 1,938 млрд. евро по текущи цени от приходите на Комисията от глоби. По-голямата част от бюджета (до 83%) е предназначена за образование и обучение. В сравнение с предишната програма бюджетът за „Еразъм+“ е увеличен почти двойно, което несъмнено е положително развитие, въпреки че не е достигнато трикратното увеличение, поискано първоначално от Европейския парламент. Същевременно удвояването на бюджета съвпадна с нарастващата инфлация;

Докладчикът счита, че годишните бюджетни средства е трябвало да бъдат разпределени по-равномерно през програмните години, особено за утвърдените дейности;

Може също така да се констатира, че през настоящия програмен период е намалял броят на младежките организации, получаващи централизирани безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, управлявани пряко от ЕАСЕА;

Следва да се отбележи, че за сектора на спорта са заделени много малко средства, което ограничава възможностите за мобилност, развитие на иновациите и транснационално сътрудничество. Необходимо е също да се осигури взаимодействие с програмата EU4Health за периода 2021 – 2027 г.;

Наличният бюджет за действия в областта на ученето и образованието за възрастни става все по-непредвидим. Настоящата обща сума и делът, който тя представлява, 5,8% от общия бюджет за образование и обучение, не са достатъчни, за да се постигне участие на 60% от възрастните в ученето и образованието до 2030 г. Това се случва на фона на липсата на структурно финансиране на ученето и образованието за възрастни на национално и регионално равнище в Европа, което води до висока степен на зависимост от финансирането на проекти от ЕС.

3.7. Управление на програмата

За да се отговори на критиките от миналото, че програмата е прекалено бюрократична, „Еразъм+“ за периода 2021 – 2027 г. въвежда набор от мерки за опростяване, като например предложения на два етапа, еднократни суми и дребномащабни партньорства, като всички те бяха приветствани от заинтересованите страни. Бяха положени значителни усилия за изясняване на целите на поканите и тяхното съобщаване;

От гледна точка на бенефициерите и националните агенции обаче съществуват редица недостатъци. Примери за това са тромавият процес на регистрация, формулярите за кандидатстване и други процеси, които изискват много подробности и са трудни за изпълнение от по-малките юридически и физически лица без специална подкрепа;

Освен това липсата на подкрепа или насоки за националните агенции от централно равнище затруднява процесите на оценка и докладване и води до несъответствия между националните агенции. Проблем са преди всичко ИТ инструментите;

Изискването за „непрекъснато докладване“ е обременяващо за бенефициерите и отнема ценно време за изпълнение на проектите. Това изискване следва да бъде преразгледано за оставащия програмен период и в бъдещата програма;

Поради това докладчикът настоятелно препоръчва облекчаване на административните изисквания на всички равнища и етапи, включително на етапа на кандидатстване. Очевидно е, че настоящата ситуация създава пречки за малките бенефициери да кандидатстват по ключово действие (КД) 1, например за младежки обмен, както и за дребномащабни партньорства по КД2, които са специално предназначени за по-малки организации;

Проблеми във връзка с ИТ:

Въпреки централното място на приоритета за цифровизация в програмата, бавният напредък на цифровите инструменти, предвидени да подпомогнат изпълнението на програмата, не отговаря на очакванията, което се отразява отрицателно на участието и изпълнението на програмата. Възпрепятствани са също събирането и мониторингът на необходимите данни, а в крайна сметка това представлява голям риск за репутацията на програмата като цяло;

Докладчикът настоятелно призовава Комисията да гарантира, че съществуващите цифрови инструменти и системи, използвани за управлението и изпълнението на програмата, са лесни за ползване. Те следва да функционират правилно и в пълна степен. Той призовава Комисията незабавно да се заеме със сериозните трайни проблеми, свързани с ИТ инструментите на програмата „Еразъм+“, и да ги тества в достатъчно голям мащаб преди по-нататъшното им прилагане. Той отбелязва също, че подобни проблеми с ИТ инструментите има и при други финансирани от ЕС програми, включително Европейския корпус за солидарност и програмата „Творческа Европа“.

3.8. Сътрудничество и полезни взаимодействия

ЕС работи активно за укрепване на сътрудничеството и създаване на полезни взаимодействия между програмата „Еразъм+“ и други инициативи, програми и инструменти за финансиране на ЕС. Тези усилия са насочени към максимално увеличаване на въздействието и ефективността на инвестициите на ЕС в областта на

образованието, обучението, младежта, научните изследвания, иновациите и регионалното развитие. Въпреки това все още има много възможности за подобрене и е необходимо да се увеличи оперативната съвместимост на програмите както на национално, така и на централно равнище (Европейска комисия). Необходимо е също да се подобри връзката между централизираните и децентрализираните действия в рамките на програмата.

3.9. Сътрудничество между ЕС, изпълнителната агенция (ЕАСЕА) и националните агенции

ЕАСЕА отговаря за по-голямата част от централизираното управление. За да се изпълняват проекти (напр. алианси на европейските университети), са необходими добра комуникация и координация между ЕАСЕА и националните агенции. Засега реалността е друга. През 2023 г. ЕАСЕА и националните агенции подписаха меморандум за разбирателство, но това все още не е довело до подобрения. По-добрата координация между националните агенции, под ръководството и мониторинга на ЕК, би подобрила последователността при тълкуването на правилата от различните национални агенции и би помогнала за подобряване на стандартизацията и качеството на оценките. ЕК следва да гарантира, че националните агенции и техните оценители ясно разбират разликата между безвъзмездни средства за проекти и безвъзмездни средства за оперативни разходи. Очевидно е, че целта „изграждане на капацитет“ на безвъзмездните средства за оперативни разходи, която ги отличава от безвъзмездните средства за проекти, не е добре разбрана.

3.10. Инициативата „Европейски университети“

Централното място на инициативата „Европейски университети“ допринесе за отделянето на допълнително внимание и за диалога на национално и институционално равнище с цел премахване на оставащите пречки пред международното сътрудничество във висшето образование. Някои държави членки вече приеха очакваните отдавна законодателни промени, от които ще се възползват не само алиансите, участващи в инициативата, но и други форми на сътрудничество и висши учебни заведения извън съществуващите алианси. Въпреки това, за да се гарантира справедлива и равнопоставена система за всички, следва да се избягва ускорена процедура за финансиране на съществуващите алианси;

По-нататъшното развитие на европейските университети следва да се основава изцяло на предстоящата отделна оценка на инициативата и на стабилна рамка за мониторинг, за да се стъпи върху това, което е функционирало добре, и да се анализира това, което не е функционирало добре. Ще бъдат необходими преразглеждане и преоценка на умножаването на общите цели;

Европейските университети следва да бъдат допълнително подкрепяни и развивани в рамките на програмата „Еразъм+“. Това обаче не бива да става за сметка на други форми на сътрудничество, които са също толкова важни за подкрепа на целенасочените иновации и разработването на практически решения и които подпомагат по-широкото участие на висшите учебни заведения в „Еразъм+“.

4. Заключение

Силните страни на „Еразъм+“ за периода 2021 – 2027 г. включват всеобхватната ѝ позиция като програма, която е издържала изпитанията на времето (повече от 35 години, ако броим „Еразъм“) и сега се е превърнала в световно призната марка. Съобразно това докладчикът настоява, че във визуалното представяне на „Еразъм+“ трябва да се запази ясна връзка с ЕС;

Ползите от „Еразъм+“ далеч надхвърлят формалното образование. Като цяло участието в програмата предлага многобройни ползи – от лично израстване и културно обогатяване до повишаване на пригодността за заетост, подобро цялостно образование и по-взаимосвързана и приобщаваща Европа. Програмата дава възможност на участниците да изграждат мрежи и да създават трайни приятелства с връстници извън непосредствения им кръг;

Ясно е, че големият потенциал на програмата „Еразъм+“ изисква достатъчно финансиране в бъдеще, за да продължи да оказва широкообхватно въздействие върху хората и обществата в Европа и извън нея;

Резултатите от оценката на Парламента показват, че за бъдещия успех на програмата е от съществено значение техническите проблеми да не подкопават нейната ефективност и че спешно е необходимо още по-голямо опростяване на програмата;

Предстоящата междинна оценка на МФР трябва да бъде завършена до края на 2024 г. и се очаква да предостави допълнителна информация за постиженията и недостатъците на настоящата програма;

Преди всичко, „Еразъм+“ трябва да бъде програма, която е близка до хората и достъпна за всички.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно изпълнението на програмата „Еразъм+“ за периода 2021 – 2027 г.
(2023/2002(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид членове 165 и 166 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/817 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на „Еразъм+“ – програма на Съюза в областта на образованието и обучението, младежта и спорта и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1288/2013¹,
- като взе предвид своята резолюция от 15 септември 2020 г. относно ефективните мерки за повишаване на екологосъобразността на програмите „Еразъм+“ и „Творческа Европа“, както и на Европейския корпус за солидарност²,
- като взе предвид своята резолюция от 11 ноември 2021 г. относно европейското пространство за образование: общ холистичен подход³,
- като взе предвид своята резолюция от 23 ноември 2021 г., озаглавена „Политиката на ЕС в областта на спорта: оценка и възможни перспективи“⁴,
- като взе предвид своята резолюция от 19 май 2022 г. относно създаване на европейско пространство за образование до 2025 г. – микроквалификации, индивидуални сметки за обучение и учене за устойчива околна среда⁵,
- като взе предвид своята резолюция от 23 юни 2022 г. относно прилагането на мерки за приобщаване в рамките на програмата „Еразъм+“ за периода 2014 – 2020 г.⁶,
- като взе предвид проучването, озаглавено „Програми на ЕС за финансиране за периода 2021 – 2027 г. в областта на културата, медиите, образованието, младежта и спорта: първи поуки, предизвикателства и бъдещи перспективи – „Еразъм+““, публикувано от Генералната дирекция за вътрешни политики на ЕС на 11 септември 2023 г.⁷,
- като взе предвид проучването, озаглавено „Ранно изпълнение на четири програми на ЕС за периода 2021 – 2027 г.: „Еразъм+“, „Творческа Европа“, Европейски

¹ ОВ L 189, 28.5.2021 г., стр. 1.

² ОВ С 385, 22.9.2021 г., стр. 2.

³ ОВ С 205, 20.5.2022 г., стр. 17.

⁴ ОВ С 224, 8.6.2022 г., стр. 2.

⁵ ОВ С 479, 16.12.2022 г., стр. 65.

⁶ ОВ С 32, 27. г., стр. 58.

⁷ Проучване – „Програми на ЕС за финансиране за периода 2021 – 2027 г. в областта на културата, медиите, образованието, младежта и спорта: първи поуки, предизвикателства и бъдещи перспективи – „Еразъм+““, Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕС, Тематичен отдел Б – Структурни политики и политика на сближаване, 11 септември 2023 г.

корпус за солидарност и „Граждани, равенство, права и ценности“ (направление 3)⁸, публикувано от Генералната дирекция за вътрешни политики на ЕС на 20 юли 2023 г.⁸,

- като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността, както и член 1, буква д) и приложение 3 към решението на Председателския съвет от 12 декември 2002 г. относно процедурата за разрешаване на изготвянето на доклади по собствена инициатива,
- като взе предвид доклада на комисията по култура и образование (A9-0413/2023),
- A. като има предвид, че „Еразъм+“ („програмата“) е водеща програма на ЕС за подкрепа на образованието, обучението, младежта и спорта в Европа и извън нея;
- B. като има предвид, че „Еразъм+“ е от решаващо значение за насърчаване на чувството за принадлежност към Европа и разбирателството между различните култури, което позволява укрепването на европейска идентичност, съществуваща наред с националните идентичности;
- B. като има предвид, че общият бюджет на програмата за периода 2021 – 2027 г. се оценява на 26,2 млрд. евро и в нея се поставя силен акцент върху приобщаването, екологичния и цифровия преход и насърчаването на участието на младите хора в демократичния живот;
- Г. като има предвид, че инициативата „Европейски университети“ беше много по-успешна и широкообхватна от първоначалния замисъл; като има предвид, че амбицията е до средата на 2024 г. да бъдат създадени 60 алианса на европейски университети, в които да участват повече от 500 висши учебни заведения;
- Д. като има предвид, че търсенето на подкрепа по програмата значително надвишава наличните финансови ресурси, което се отразява отрицателно на участието и броя на проектите, които могат да бъдат финансирани;
- Е. като има предвид, че програмата допринася за намаляване на неравенствата и подобряване на социалното сближаване и равенството между половете на европейско равнище и на равнището на държавите членки, като се поставя все по-силен акцент върху мобилността с учебна цел, която е достъпна за всички, по-специално за хората с по-малко възможности и малките организации;
- Ж. като има предвид, че служителите по приобщаването имат важна роля за насърчаване на многообразието и приобщаването в програмата „Еразъм+“;
- З. като има предвид, че участието на хората с по-малко възможности, възрастните учащи се, младите хора, гражданите на трети държави и малките партньорства и организации все още е възпрепятствано от тежки административни изисквания;
- И. като има предвид, че целите на програмата се постигат чрез три ключови

---

⁸ Проучване – „Ранно изпълнение на четири програми на ЕС за периода 2021 – 2027 г.: „Еразъм+“, „Творческа Европа“, Европейски корпус за солидарност и „Граждани, равенство, права и ценности“ (направление 3)“, Европейски парламент, Генерална дирекция за парламентарни изследвания, 20 юли 2023 г.

действия, а именно „Образователна мобилност за граждани“ (КД 1), „Сътрудничество между организациите и институциите“ (КД 2) и „Подкрепа за разработване на политики и за сътрудничество“ (КД 3);

- Й. като има предвид, че нарастващите разходи за живот, високите нива на инфлация и други предизвикателства оказват допълнителен натиск върху бюджета на програмата;
- К. като има предвид, че студентите с по-малко средства са изправени пред по-големи пречки да се възползват от възможностите за студентска мобилност по програмата „Еразъм+“; като има предвид, че повишаването на цените на наемите за жилища и недостигът на студентски жилища затрудняват студентите при намирането на жилища на достъпни цени и че проблемът се е задълбочил през последните години;
- Л. като има предвид, че несигурността или забавянето на сроковете за сключване на договори и плащания към бенефициерите увеличават административната тежест и усложняват финансовото планиране, което е особено вредно за малките организации и новите участници, като по този начин се подкопават амбициите за постигане на приобщаване и многообразие;
- М. като има предвид, че програмата е движеща сила за европейското пространство за образование и следва да продължи да отговаря на бъдещите тенденции в образованието, за да бъде в крак с обществените и технологичните промени;
- Н. като има предвид, че професионалното развитие на младежките работници оказва положително въздействие върху качеството на проектите по програмата „Еразъм+“, а различията в статута на младежките работници в различните държави членки възпрепятстват разработването на проекти в младежкия сектор на програмата;

Настоящо състояние и постижения

1. подчертава, че програмата се фокусира върху все по-голямо разнообразие от мерки, включително учене през целия живот, по-добро приобщаване на хората с по-малко възможности⁹ и премахване на пречките пред мобилността, по-специално липсата на автоматично признаване на квалификациите и финансовите пречки;
2. изразява съгласие, че съществуващата структура, която успешно обединява предишни отделни програми, функционира добре, което осигурява добра екосистема за финансиране;
3. отбелязва, че един достатъчно разнообразен набор от действия е за предпочитане пред общия подход;
4. оценява „учебната общност“, която програмата „Еразъм+“ успя да създаде, съставена от участници, бенефициери, заинтересовани страни, национални

---

⁹ За определение на „хора с по-малко възможности“ вж. член 2, параграф 25 от Регламент (ЕС) 2021/817.

агенции и институциите на ЕС;

5. приветства подписването на меморандум за разбирателство между Европейската изпълнителна агенция за образование и култура и националните агенции; подчертава значението на подобряването и поддържането на конструктивна комуникация в дух на сътрудничество между двете страни;
6. очаква меморандумът за разбирателство между Европейската изпълнителна агенция за образование и култура и националните агенции да доведе до осезаеми подобрения, водещи до обмен на добри практики и изясняване на ролите и отговорностите с цел постигане на последователност, съгласуваност и ефективна комуникация от страна на националните агенции;
7. посочва, че от гледна точка на броя на участниците е доказано, че мобилността с учебна цел и дребномащабните партньорства са изключително ефективни дейности за достигане до широката общественост в Европа, които осигуряват отлично съотношение на качество/цена;
8. признава, че мобилността с учебна цел и обучението на персонала е мощен мултиплициращ фактор за мобилността сред учащите се;
9. съзнава, че хоризонталните приоритети на програмата са били много добре посрещнати от различните сектори и заинтересовани страни;
10. приветства амбицията за осъществяване на цифрова трансформация на програмата и възможностите за цифрово учене;
11. подчертава, че тези формати могат да се използват като ценно допълнение към физическата мобилност в конкретни ситуации, но не осигуряват същото качество на опита и същите ползи, нито пък заместват пълноценното взаимодействие на място;
12. приветства предприетите мерки за увеличаване на броя на екологосъобразните пътувания и по-високите нива на финансиране за по-екологични начини на пътуване; насърчава още по-големи усилия за постигане на тази цел, въпреки че това не бива да се превръща в пречка за достъпа до програмата в райони, където все още няма екологосъобразни възможности;
13. признава, че новите водещи действия са доказали добавената си стойност;
14. отбелязва топлото възприемане на инициативата „Европейски университети“ от страна на висшите учебни заведения и централната ѝ роля за улесняване на усилията за премахване на пречките пред международното сътрудничество в областта на висшето образование; подчертава, че проектите за мобилност, създаването на общи учебни програми и сътрудничеството в областта на научните изследвания между университетите в Европа са от съществено значение за посрещане на нуждите в стратегически области; подчертава значението на инициативата за европейска стратегия за университетите;
15. приветства стъпките, предприети за създаването на съвместен знак за европейска академична степен и общи европейски дипломи;

16. приветства новите възможности, предоставени от академиите за учители;
17. приветства новосъздадените центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение и отбелязва, че успешното им разгръщане играе важна роля за модернизирването на професионалното образование и обучение (ПОО) в Европа;
18. отбелязва, че инициативата DiscoverEU, започната от Парламента, се е превърнала в утвърдена, популярна и леснодостъпна дейност за неформално обучение, която доближава младите хора, включително тези с по-малко възможности, до ЕС, като се насърчава бъдещото им участие в други проекти на ЕС;
19. подчертава, че централизираните действия в областта на спорта, управлявани от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA), се оказаха полезни за насърчаване на европейското измерение в спорта; признава, че въвеждането на мобилност през 2023 г. като децентрализирано действие стимулира обмена на спортен персонал и треньори;
20. припомня, че усвояването на бюджета за периода 2021 – 2022 г. е било 100% въпреки забавения старт на програмата;
21. отбелязва корекциите, които е било необходимо да се въведат поради пандемията, като временно се намалява финансирането за мобилност с учебна цел и се увеличава финансирането за партньорства за сътрудничество и иновации;
22. оценява бързата реакция и повишената гъвкавост на програмата в подкрепа на украинските студенти, учители, възпитатели и образователни институции;
23. отбелязва, че по отношение на някои процеси за кандидатстване има подобрения, като те са опростени и са станали по-ефективни;
24. подчертава много ниския процент грешки в сравнение с други програми на ЕС за финансиране, особено като се има предвид сложността на програмата;
25. подчертава, че всички заинтересовани държави, отговарящи на изискванията на програмата, включително Швейцария и Обединеното кралство, са поканени да се присъединят към програмата и по този начин да допринесат за европейската мобилност с учебна цел; подкрепя участието на организации на гражданското общество от асоциирани държави;

Предизвикателства и проблеми

26. посочва, че недостатъчните безвъзмездни средства за покриване на разходите за мобилност с учебна цел и забавянето на плащанията са сред най-големите възпиращи фактори за участниците в проекти за мобилност;
27. изразява съжаление, че много млади хора с по-малко възможности са лишени от възможността да прекарват по-дълги периоди от време в чужбина поради финансови или други пречки;

28. признава, че процесът на изготвяне на национални планове за приобщаване и многообразие от страна на националните агенции е бил труден;
29. изразява съжаление относно факта, че сложните административни процеси на всички етапи значително затрудняват участието на нови и дребномащабни организации, особено в секторите на училищното образование, младежта, ПОО и спорта, както и в образованието за възрастни;
30. изразява съжаление, че кандидатстването за финансиране по програмата „Еразъм+“ продължава да отнема много време и че кандидатите често не могат да се справят без външна помощ, което демотивира малките организации да участват и облагодетелства консултантските фирми за изготвяне на проекти;
31. изразява загриженост относно факта, че почти една трета от студентите, осъществяващи мобилност във висшето образование, са съобщили, че не са получили пълно признаване на кредитите, и призовава за действия за привеждане в съответствие с целите, заложи в Хартата за висше образование „Еразъм“; подчертава, че това възпрепятства създаването на истинско европейско пространство за образование и представлява значителна пречка за студентите, които разчитат на навременното завършване на образованието си;
32. изразява съжаление относно липсата на насърчаване на партньорствата между училищата и организациите с нестопанска цел, които разполагат с необходимите знания, за да помогнат на учителите да получат достъп до качествена мобилност с учебна цел;
33. счита, че отдавна е трябвало да се признае, че ПОО е равностойно на академичното обучение; освен това изразява загриженост относно оставащите пречки пред безпроблемната мобилност в областта на ПОО, като например фрагментираните политики на национално равнище и на равнището на ЕС;
34. изразява съжаление относно недостатъчното финансиране за центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение с оглед на търсенето им;
35. изразява разочарование от слабия интерес към дейностите в областта на ученето и образованието за възрастни, като се има предвид тяхното значение;
36. приветства подхода на еднократната сума, прилаган в проектите за сътрудничество, тъй като много бенефициери го признават за ефективна мярка за опростяване; същевременно отбелязва, че изискването за „непрекъснато докладване“ може да се окаже тежест, особено за по-малките организации;
37. изразява съжаление във връзка с факта, че през 2022 г. броят на бенефициерите на централизираните безвъзмездни средства за оперативни разходи за млади хора драстично е намалял, което е оказало сериозно въздействие върху и без това отслабения от COVID-19 сектор на движението на доброволни принципи младежко гражданско общество;
38. също така изразява съжаление във връзка със значително по-малкия брой успешни кандидатури от младежки и доброволчески организации за

централизиран безвъзмездни средства, по-специално в рамките на партньорствата „Европейска младежка общност“ и Ключово действие 2 за сътрудничество в областта на младежта, както и във връзка с последвалото намаляване на бюджета им през 2023 г.;

39. отбелязва, че секторът на спорта по програмата „Еразъм+“ разполага с много ограничени средства в някои области, особено за организирането на събития, което ограничава обхвата на програмата;
40. изразява дълбоко съжаление относно бавното и незавършено развитие на ИТ инфраструктурата и относно неправилното функциониране на ИТ инструментите, като например модулите за бенефициери и управление на проекти и за онлайн езикова подкрепа, което увеличава работното натоварване на всички участници в изпълнението на програмата, демотивира участието на нови участници и подкопава амбицията на програмата за разширяване на участието; отбелязва, че това възпрепятства оптималното изпълнение, създава риск от погрешна и непълна документация и мониторинг на програмата и застрашава основаното на факти развитие в бъдеще, и отбелязва още, че подобни проблеми съществуват с ИТ инструментите в други програми, финансирани от ЕС, включително Европейския корпус за солидарност;
41. изразява съжаление относно факта, че проблемите с ИТ засягат сериозно и наличието на данни, което е от съществено значение за текущия средносрочен преглед; от своя страна, това налага много по-голяма методология за оценка и увеличава административната тежест;
42. посочва необходимостта да се обърне сериозно внимание на въздействието на ИИ, който вече е улеснил извършването на измами, въпреки че би могъл също така да облекчи работното натоварване на националните агенции и да подобри събирането на данни;
43. подчертава съществуващите несъответствия по отношение на докладването на очакванията, резултатите от оценките и общия обмен на информация между различните национални агенции, което създава различни стандарти за изпълнение за бенефициерите и засяга справедливостта при функционирането на програмата;
44. изразява загриженост относно недостига на специалисти и доброволци, които да изпълняват програмата, и изисква да се изясни дали това оказва въздействие върху усвояването на средствата;

Подобряване на настоящата програма и разработване на бъдещата програма „Еразъм+“

45. призовава Комисията, държавите членки, националните органи и националните агенции да направят така, че „Еразъм+“ да остане близо до хората, и да гарантират, че тя продължава да бъде програма за граждани „отдолу нагоре“, предлагаща възможности за качествено образование и мобилност за млади хора и учащите се от всички възрасти;
46. подчертава, че общата цел на програмата „Еразъм+“ е широка и надхвърля нуждите на пазара на труда;

47. отправя искане програмата да бъде опростена на всички равнища, включително чрез оценка на това дали съществуващите (под)действия могат да бъдат слети, както и тази водеща програма на ЕС да не бъде претоварвана с нови задачи и инициативи, които размиват основната ѝ цел;
48. призовава Комисията да премахне всички пречки, включително финансовите, езиковите и административните бариери, като например тези, породени от новите инструменти в областта на ИКТ, така че програмата да стане наистина приобщаваща и отворена към многообразието, като същевременно не се намалява броят на безвъзмездните средства, достъпни за бенефициерите;
49. настоява, че цифровите инструменти следва да бъдат оптимизирани най-късно до 2025 г., за да се създаде лесна за ползване, достъпна, надеждна, бърза и ефективна среда, зачитаща защитата на данните;
50. подчертава, че не могат да се допускат проблеми с ИТ инфраструктурата, подобни на тези, които се наблюдават през настоящия програмен период; призовава Комисията да стабилизира съществуващите ИТ инструменти и да не ги променя с всеки нов програмен период, като очаква ИТ инфраструктурата на следващото поколение „Еразъм+“ да бъде напълно функционална от самото начало, особено по отношение на модула за бенефициери;
51. призовава за задълбочени изпитвания и консултации с националните агенции и крайните потребители преди въвеждането на допълнителни функции или нови ИТ инструменти, както и за гарантиране на спазването на Директивата на ЕС за достъпност на уебсайтовете;
52. призовава Комисията да коригира ограничената прозрачност и използваемост на раздела за резултатите „Проекти, финансирани по тази тема“ на портала за възможности за финансиране и търгове, така че заинтересованите страни да могат да изтеглят данни, за да анализират характеристиките на успешните и отхвърлените проекти по отношение на организацията, размера на бюджета, водещата държава на проекта или вида на проекта;
53. изисква от Комисията да обмисли възможността за отделно таксуване на цифровите инструменти и онлайн дейностите в подкрепа на ученето, особено когато те се използват за подготовка за дадена дейност, за да се избягват прекомерно високи авансови плащания;
54. настоява, че опростяването на процедурите и изискванията за кандидатстване и подобряването на насоките, особено за отделните лица, трябва да останат основен приоритет, тъй като представляват пречки пред програмата; посочва, че недостатъците често засягат най-вече младите хора, които участват за първи път;
55. изисква пропорционални процеси на регистрация, подаване на заявления и докладване по отношение на дължината на документите, както и намаляване на административните и бюрократичните изисквания, особено за по-малки по размер безвъзмездни средства;
56. посочва, че формулярите за представяне на предложения трябва да бъдат придружени от ясни правила и насоки на разбираем език; призовава националните

агенции да подобрят още повече обратната връзка с кандидатите;

57. призовава Комисията да осигури непрекъснато обучение на служителите, отговарящи за проекти на ЕАСЕА, и на персонала на националните агенции, както и ясна комуникация относно тълкуването на инициативите по програма „Еразъм+“;
58. припомня, че ранното, прозрачно и надеждно съобщаване на сроковете и етапите на кандидатстване е основа за справедлив и равен достъп до програмата;
59. призовава националните агенции да организират информационни сесии относно изискванията за докладване в началото на проектите; предлага цялостно преразглеждане на докладването и отчетоводяването, така че една и съща информация да не се изисква няколко пъти;
60. призовава националните агенции да оправомощят своите служители по приобщаването да изпълняват плановете за приобщаване и многообразие;
61. призовава Комисията да засили работата си със заинтересованите страни по европейските „цели за приобщаване“ за програмата и да предостави данни за проектите, които включват участници с по-малко възможности;
62. призовава за по-добър баланс между количествените (брой на бенефициерите и подкрепените проекти) и качествените цели на програмата и подчертава, че подобряването на качеството на образованието трябва да продължи да бъде в центъра на програмата „Еразъм+“;
63. настоятелно призовава Комисията да увеличи усилията си за цифрова трансформация на програмата, по-специално за постигане на „Еразъм без документи на хартиен носител“ за всички сектори на образованието и обучението; призовава Комисията да създаде „европейска студентска карта“ след първоначалното планиране и да помогне на висшите учебни заведения да въведат до 2025 г. цифрови кандидатури за мобилност с учебна цел и цифрови академични справки;
64. отправя искане за увеличаване на авансовите плащания за бенефициерите с по-малко възможности и за осигуряване на своевременни плащания за бенефициентите;
65. отправя искане за по-чести и по-редовни прегледи и корекции на индекса на инфлацията на безвъзмездните средства и на единичните разходи, за да бъдат в съответствие с разходите за живот, инфлацията и нуждите на бенефициентите;
66. призовава Комисията и държавите членки да помогнат за решаване на проблемите с настаняването на студентите, ползващи мобилност по програмата „Еразъм+“;
67. призовава Комисията да направи оценка доколко алиансите са готови за автономност, заедно с тях преди края на периода на финансиране, за да се определи дали се нуждаят от някаква форма на целенасочена подкрепа за постигане на автономност в разумен срок, както и за стабилизиране и задълбочаване на алиансите чрез бъдещо финансиране, свързано с проекти;

68. призовава Комисията да обсъди със съзакондателите възможно най-скоро устойчивото продължаване на алиансите на европейските университети като водеща инициатива; подчертава, че подобна ориентирана към бъдещето визия трябва да превърне тези алианси в двигател на европейското висше образование; припомня, че алиансите на европейските университети следва да служат като модели и че Комисията и държавите членки следва да установят рамкови условия, които са напълно взаимосвързани с европейското пространство за висше образование и европейското пространство за образование, както и правен статут на алиансите на европейските университети;
69. призовава Комисията да използва инструментите на програмата, за да насърчи благоприятни условия, които биха отворили сектори, в които жените са слабо представени, като например ИТ, науката, технологиите, инженерството, изкуството и математиката, предприемачеството и ПОО, и впоследствие да улесни интеграцията на жените в тези сегменти на пазара на труда; предлага Комисията да насърчава баланса между половете в програмата;
70. подчертава, че чрез подобряване на съвместното създаване, програмата „Еразъм+“ може да подпомогне образованието, за да се отговори на новите обществени потребности с методологии, насърчаващи развитието на адаптиран набор от знания, умения, нагласи и ценности, и обръща специално внимание на приноса на програмата за прехода към цифрово образование;
71. призовава за по-широко използване и по-ясни правила за виртуалното и смесеното обучение, както и за изграждане на инфраструктура за възможности за дигитализирано и дистанционно обучение, като се разшири обхватът им и бъдат обхванати други образователни сектори, за да се улесни по-плавният и по-гъвкав преход и да се улесни приобщаването;
72. предлага да се развият полезни взаимодействия между „Еразъм+“ и други програми по многогодишната финансова рамка (МФР), за да се финансират подобрения в достъпа до образователни инструменти за области и общности, където свързаността или достъпът до технологии са ниски, подобно на това, което се тества в рамките на подготвително действие;
73. отправя искане eTwinning и Европейската платформа за училищно образование да бъдат изцяло и безпроблемно интегрирани в програмата „Еразъм+“ и да бъдат популяризирани по-добре сред учителите и училищния персонал;
74. призовава Комисията и държавите членки да насърчават европейското измерение в професионалното развитие на учителите и да насърчават мобилността сред тях; изисква да се предвидят разпоредби за заместване на учители или за компенсиране на времето, прекарано по проекти на „Еразъм+“;
75. предлага действието „Жан Моне за училищата“ да бъде децентрализирано и да се осъществява от националните агенции, за да се опрости достъпът за училищата;
76. подчертава необходимостта от отпускане на повече средства за възможностите, насочени към началните училища и учениците, предвид много високото ниво на търсене в повечето държави по програмата;

77. призовава Комисията да реши проблемите, произтичащи от количественото ограничение поради акредитацията на учебните заведения, като се има предвид амбицията на програмата да бъде приобщаваща, особено по отношение на училищата, предвид огромния им брой в ЕС;
78. призовава Комисията да проучи как могат да бъдат установени и насърчавани полезните взаимодействия между „Еразъм+“, други програми по МФР и Стратегията на ЕС за борба с антисемитизма и подкрепа на еврейския живот (2021 – 2030 г.), така че средните училища да имат по-добър достъп до мрежата от паметници на Холокоста и техните ученици да имат възможност да посетят поне един от тези обекти в Европа по време на обучението си;
79. изисква от Комисията да публикува покана за представяне на проекти, които да дадат възможност на учениците от средните училища да посетят обект, свързан с жестокостите, извършени от тоталитарните режими в Европа;
80. призовава Комисията да отпрати покани за представяне на предложения в рамките на програмата „Еразъм+“ за подпомагане на училищата в борбата срещу всички форми на тормоз и дискриминация и за подобряване на психологическите консултации в училищата;
81. призовава Комисията да насърчава ролята на програмата „Еразъм+“ за повишаване на чувството за принадлежност, гражданската ангажираност, по-доброто разбиране на Съюза и подкрепата на европейските ценности, както и да превърне програмата в истински поддръжник на европейската демокрация;
82. отправя искане към Комисията да въведе компонента на обучение по гражданство на ЕС с учебни и извънкласни дейности, свързани с мобилността с учебна цел, които се удостоверяват с микроквалификации, развиват активно гражданство и насърчават недискриминация;
83. приветства учебния компонент в действието и изисква от Комисията да направи оценка на резултатите от него с оглед на укрепване на образователното измерение чрез установяване на по-силни полезни взаимодействия между мобилността с учебна цел и инициативата DiscoverEU;
84. призовава за развитието на DiscoverEU с цел насърчаване на по-приобщаващи действия;
85. предлага да се обмислят квоти за билети за групови пътувания, тъй като твърде строгото настояване, че всички връстници в дадена група трябва да са точно на 18 години, за да могат да бъдат квалифицирани като група по DiscoverEU, може да има обратен ефект;
86. изисква от Комисията да направи оценка на възможностите за по-интегриран подход към младежките дейности във всички програми на ЕС, като се възползва от опита от Европейската година на младежта (2022 г.) и след консултации със заинтересованите страни относно разработването, изпълнението и оценката на безвъзмездните средства и инструментите в областта на младежта;
87. призовава Комисията да засили привечдането на програмата в съответствие със

стратегията на ЕС за младежта, 11-те цели за младежта и резултатите от диалога на ЕС по въпросите на младежта; призовава за по-добро определяне на целите и ролите на проектите по Ключово действие 2 в областта на младежта по начин, който укрепва работата с младежта, професионалното развитие на младежките работници и неформалното образование;

88. призовава ЕАСЕА и националните агенции да създадат комуникационна стратегия, която да достигне до нови младежки организации, особено организациите, ръководени от млади хора с по-малко възможности или работещи с такива млади хора, и да им предоставят допълнителна подкрепа при писането на проектни предложения и изграждането на капацитет чрез мрежата от ресурсни центрове за подкрепа, възможности за напреднало обучение и възможности за обучение за младежта (SALTO);
89. припомня необходимостта от достатъчно средства за малките партньорства във всички сектори на програмата, за да се улесни навлизането на малки организации и неопитни лица и да им се предложат реални перспективи за развитие;
90. настоява, че програмата е от ключово значение за създаването на европейско пространство за образование и отправя искане за повече полезни взаимодействия с програмата „Европейски корпус за солидарност“; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да започнат отворен метод на координация относно взаимното признаване на компетентностите, придобити по време на периоди на европейска мобилност или гражданска ангажираност;
91. отправя предложение програмата да предлага по-голяма подкрепа за мерки като индивидуални сметки за обучение и микроквалификации, които подобряват възможностите за преминаване между различните образователни системи;
92. подчертава значението на насърчаването на мобилността на учащите се в областта на професионалното образование и обучение (ПОО), наред с други причини, за да се достигне до младите хора от всякакъв произход; призовава държавите членки да развият полезни взаимодействия между „Еразъм+“ и други програми за финансиране, за да се улесни мобилността с учебна цел сред учащите се в областта на ПОО и нискоквалифицираните работници и да се подобри териториалното и регионалното сътрудничество;
93. настоятелно призовава за разработването на специализиран онлайн инструмент, съобразен с нуждите на учителите, инструкторите и учащите се в началното и продължаващото ПОО, тъй като настоящите инструменти се оказаха недостатъчни;
94. призовава Комисията възможно най-скоро да обсъди със съзаконодателите визията си за устойчивото запазване на центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение като водеща инициатива;
95. призовава за цялостен образователен подход в рамките на центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и призовава държавите членки да превърнат тези центрове в движеща сила за разработването на съвместни европейски квалификации, учебни програми и дипломи в областта на ПОО;

96. призовава Комисията да проучи статута на учащите се в областта на ПОО, които са в процес на мобилност; настоява организациите, в които се провеждат стажове, да бъдат задължени да подпишат харта за качество в съответствие с Хартата за висше образование „Еразъм“ и призовава за по-добър контрол на условията на труд и за адекватно възнаграждение на лицата, участващи в стажове по програма „Еразъм+“;
97. предлага програмата да продължи да подкрепя проекти, които насърчават голямо разнообразие от умения, включително занаятчийски, с цел тяхното запазване;
98. призовава Комисията да преразгледа своята стратегия за учене за възрастни в сътрудничество с националните агенции и съответните заинтересовани страни, като се има предвид целта до 2030 г. 60% от възрастните да участват в учене и образование за възрастни;
99. призовава Комисията да увеличи видимостта на наличната подкрепа за дейностите в областта на ученето и образованието за възрастни; предлага неизразходваните средства да не се насочват незабавно към други действия, а да се използват за сътрудничество в областта на образованието за възрастни и за улесняване на използването на мобилността сред възрастните учещи се с по-малко възможности чрез кампании за повишаване на осведомеността, лесни за попълване заявления и по-големи полезни взаимодействия с Европейския социален фонд плюс във всички държави членки;
100. призовава Комисията да подобри комуникацията и насърчаването на финансирането на спорта в рамките на „Еразъм+“; призовава за по-добро представителство на спортните асоциации сред възложените проекти, тъй като неспортните организации като неправителствени организации и консултантски дружества често са свърхпредставени като бенефициери;
101. подчертава, че капацитетът на програмата за оказване на подкрепа в кризисни ситуации по необходимост е много ограничен и че Комисията следва допълнително да улесни сътрудничеството между държавите членки за цялостно справяне с общите предизвикателства, като предпази програмата от претоварване;
102. призовава Комисията и националните агенции да се стремят да гарантират, че потенциалните участници, които са граждани на трети държави, пребиваващи законно в ЕС, не срещат трудности в процеса на кандидатстване, което ще направи програмата наистина приобщаваща;
103. посочва, че сътрудничеството с неасоциирани трети държави може да бъде много трудно и призовава Комисията систематично да наблюдава, подобрява и укрепва международното измерение на програмата;
104. изисква да се обърне по-голямо внимание на въпросите, свързани с международното измерение на програмата, като например правилата за защита на данните за държави извън ЕС, въздействието на геополитическите въпроси и въпросите, свързани с визите;
105. призовава Комисията да предвиди необходимата гъвкавост на програмата при разработването на следващото поколение на „Еразъм+“, като същевременно

гарантира единство и подходящ мониторинг на програмата, включително от страна на Парламента;

106. настоява националните агенции, бенефициерите и други заинтересовани страни, включително младите хора, както и Парламентът да участват активно в непрекъснат, основан на диалог процес за оптимизиране на настоящата програма и на следващото поколение на „Еразъм+“; предлага Комисията да проучи как инструментите с ИИ могат да бъдат използвани за подпомагане на оценката на програмата и да предостави по-ясна представа за нуждите и възможните развития, без да се измества вземането на решения от човека;
107. изисква от Комисията да преразгледа необходимостта от по-голяма видимост на пряката връзка между ЕС и „Еразъм+“ като водеща програма, за да се повиши осведомеността за тази връзка сред настоящите и бъдещите бенефициери;
108. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че полезните взаимодействия между „Еразъм+“ и други програми като „Хоризонт Европа“ или Европейския социален фонд плюс се използват пълноценно и че програмата е по-добре свързана с други политики на ЕС, като например плана за действие за борба с расизма за периода 2020 – 2025 г.; и Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.;
109. изисква от новата междупрограмна група, съставена от Генерална дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“ и Генерална дирекция „Научни изследвания и иновации“ на Комисията, своевременно актуална информация относно резултатите от нейната дейност във връзка с полезните взаимодействия между „Хоризонт Европа“ и „Еразъм+“;
110. подчертава необходимостта от ускоряване на полезните взаимодействия между Европейското пространство за образование, Плана за действие в областта на цифровото образование и Европейската програма за умения при формирането на политиката в областта на цифровото образование;
111. изисква от Комисията, ЕАСЕА и националните агенции да анализират и систематично да прилагат конкретни мерки за премахване на съществуващите „изолирани“ елементи в структурата на програмата, за да се увеличат полезните взаимодействия между различните образователни области и участници, така че да се подобри пропускаяемостта и да се възстанови балансът на програмата, като същевременно се запазят различията, необходими за ефективен политически контрол;
112. призовава за по-добра връзка между централизираните и децентрализираните действия и за използването на гъвкави инструменти за финансиране, като например микрогрантове; предлага, предвид положителния опит с микрогрантовете по време на пандемията, те да бъдат запазени по целенасочен начин;
113. призовава Комисията да провежда подходящи пилотни проекти и тестове, когато въвежда нови административни мерки, като например допълнителни средства и еднократни суми, за да се избегне създаването на допълнителни административни пречки за бенефициерите;

114. призовава за отпускането на безвъзмездни средства за оперативни разходи в подкрепа на развитието на стратегически сектори, които често разчитат на доброволци, и за структурирано и редовно сътрудничество между заинтересованите страни и представителните организации на бенефициерите;
115. призовава за подобряване на качеството на оценките на безвъзмездните средства за оперативни разходи;
116. насърчава по-силни стимули и по-добри насоки, така че знакът „Печат за високи постижения“ да започне да оказва осезаемо положително въздействие върху „Еразъм+“;
117. призовава Комисията последователно да следи за всякакви признаци, че акредитиран бенефициер не зачита европейските ценности, с цел да се гарантира доверието в установения механизъм за акредитация и в резултат на това да предприеме подходящи действия, които трябва да доведат до експулсиране, ако твърденията са основателни и не могат да бъдат отстранени незабавно и трайно; посочва необходимостта от по-строг мониторинг през следващия програмен период;
118. призовава Комисията да отчита в по-голяма степен измамите, като например дружества „пощенски кутии“ или допълнителни средства за приобщаване, които на практика не достигат до групите с по-малко възможности, и да направи по-прозрачни действията, предприети за противодействие на тези злоупотреби;
119. призовава за по-постепенно и предвидимо увеличаване на бюджета през следващия програмен период на многогодишната финансова рамка и настоява, че от самото начало на 2028 г. равнищата на финансиране не трябва да бъдат по-ниски от тези през последната година на настоящата програма (2027 г.), за да се гарантира плавна приемственост и стабилност на действията и дейностите по програмата;
120. заявява решимостта си да осигури значително увеличение на бюджета на „Еразъм+“ през програмния период 2028 – 2033 г. и се ангажира да утрои настоящия пакет, като вземе предвид изискванията на програмата;
  - o
  - o o
121. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните агенции по програмата „Еразъм+“.

**ПРИЛОЖЕНИЕ: СУБЕКТИ ИЛИ ЛИЦА,
ПРЕДОСТАВИЛИ ИНФОРМАЦИЯ НА ДОКЛАДЧИКА ПО СТАНОВИЩЕ**

В съответствие с член 8 от приложение I към Правилника за дейността докладчикът декларира, че в хода на изготвяне на доклада до приемането му в комисия е получена информация от следните субекти или лица:

Субект и/или лице:
Institute MOVIT Institute for Development of Youth Mobility, Slovenia
Centre of the Republic of Slovenia for Mobility and European Educational and Training Programmes
Swedish National Agency (NA) for Erasmus+
OeAD, Austria's Agency for Education and Internationalisation
JINT, Nationaal Agentschap voor Erasmus+ Jeugd in Vlaanderen
EU University Association
Academic cooperation association
European Vocational Training Association
European Association of Institutes for Vocational Training
Lifelong learning platform
The European Association for the Education of Adults
Erasmus Student Network
Youth Forum
European Students' Union
EFIL - European Federation for Intercultural Learning
European Olympic Committee, EU Office
Erasmus+ Civil Society Coalition
National Youth Council of Hungary
Movetia – Switzerland National agency for the promotion of exchanges and mobility in the education system
DZS, Czech National Agency for International Education and Research

Горепосоченият списък е изготвен в рамките на изключителната отговорност на докладчика.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	28.11.2023
Резултат от окончателното гласуване	+: 22 -: 3 0: 2
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Niklas Nienaf, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Chiara Gemma, Łukasz Kohut, Marcel Kolaja, Emmanuel Maurel, Wolfram Pirchner, Rob Rooker

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

22	+
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Wolfram Pirchner, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Łukasz Kohut, Marcos Ros Sempere
The Left	Niyazi Kizilyürek, Emmanuel Maurel
Verts/ALE	Marcel Kolaja, Niklas Nienaß

3	-
ECR	Rob Rooken, Andrey Slabakov
NI	Andrea Bocskor

2	0
ECR	Chiara Gemma
ID	Catherine Griset

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“